

Speelruimtebeleid: Een onderzoek naar de ervaringen van gemeenten bij verschillende vormen van speelruimtebeleid.

Samenvatting studentenopdracht voor *capita selecta* landschapsarchitectuur en ruimtelijke planning door Chantall Henneke & Geertje Maagdenberg (Januari 2018)

Het spelen van kinderen zo goed mogelijk faciliteren is het doel van gemeentelijke speelruimtebeleid. En alle gemeenten die deel namen aan het onderzoek hadden een dergelijk beleid. Echter, ze verschillen in hoe dit beleid tot stand is gekomen: met of zonder hulp van een ingenieursbureau en de mate van participatie. En ook zijn er verschillen in hoe het beleid wordt vormgegeven: meer leidend of participatief, de ruimtelijke norm die is toepast, wel of geen gebruik van schoolpleinen en de mate van contact met beleids- en uitvoeringsdienst. Verder bleek dat in alle gemeenten kindlinten geen belangrijke rol hadden in het beleid. Kindlinten zijn fysieke elementen zoals gekleurde stoeptegels of oversteekmarkeringen die routes vormen tussen voor kinderen belangrijke plaatsten, zoals school en speeltuin. Eigenaarschap werd door de beleidsmakers genoemd als een belangrijk aspect voor KindLinten. Dit zijn de voornaamste uitkomsten van interviews bij 5 gemeenten naar gemeentelijk speelbeleid.

Aanleiding

In dit verslag is speelruimtebeleid van verschillende gemeenten vergeleken en is onderzocht wat de ervaringen met de verschillende vormen van speelruimtebeleid zijn. Dit onderzoek is een onderdeel van een groter onderzoeksproject 'Anders buitenspelen' van de Wetenschapswinkel Wageningen, waarin wordt onderzocht of zogenaamde 'kindlinten' ervoor zorgen dat kinderen worden verleid en uitgedaagd om meer te gaan buiten spelen.

Aanpak

Bij de start van dit onderzoek naar speelruimtebeleid was de verwachting dat middelgrote gemeenten ander speelruimtebeleid zouden hebben dan grote gemeenten. De grens tussen middelgroot en groot is afgeleid van het G32-stedennetwerk en ligt rond de 75.000 inwoners. De eerste stap van het onderzoek bestond uit het zoeken naar gemeenten met speelruimtebeleid via internet. Daaruit zijn 14 gemeenten geselecteerd die zijn benaderd. Uit deze groep zijn uiteindelijk 5 gemeenten overgebleven met wie in de tweede stap een semigestructureerd interview is gehouden. De gemeenten zijn gecategoriseerd naar grootte en vorm van het beleid, waarbij onderscheid is gemaakt in:

- Gemeenten zonder speelruimtebeleid;
- Gemeenten met speelruimtebeleid zonder kindlint;
- Gemeenten met speelruimtebeleid met kindlint.

De gesprekken zijn gevoerd met de gemeenten Barneveld, Breda, Oosterhout, Utrecht en Rotterdam. Tijdens de interviews bleek alle geïnterviewde gemeenten een vorm van speelruimtebeleid hebben, hoewel in het vooronderzoek bij sommige gemeenten op internet geen speelruimtebeleid was gevonden.

De interviews hadden tot doel om de ervaringen en redeneringen van gekozen beleid in beeld te brengen. Ook is gevraagd naar de mening van de gemeenten over kindlinten en, indien van toepassing, naar de ervaringen met het vormgeven en uitvoeren van kindlinten.

Uitkomsten en conclusies

Conclusies op basis van dit onderzoek zijn dat elke gemeente ongeveer hetzelfde doel voor ogen heeft; het spelen van kinderen zo goed mogelijk faciliteren. Hoe de verschillende gemeenten dit bereiken, is verschillend en hangt samen met het specifieke beleid. Sommige gemeenten stellen zich meer terughoudend op en kiezen voor een participatieve aanpak op basis van bewonersinitiatieven, andere gemeenten nemen zelf meer initiatief en zijn meer begeleidend. Door de verschillende vormen van speelruimtebeleid en andere wijzen waarop dit wordt uitgewerkt, lopen de gemeenten tegen verschillende dingen aan. Deze zijn benoemd als aandachtspunten.

Uit het onderzoek bleek dat in enkele gemeenten kindlinten wel aanwezig zijn, bijvoorbeeld in Rotterdam. De gemeente Breda heeft variaties gemaakt op kindlinten. Toch bleek uit de interviews dat de kindlinten niet erg hoog werden gewaardeerd, vaak omdat het doel niet duidelijk was. In sommige geïnterviewde gemeenten worden daarom pilots uitgevoerd met variaties op het kindlint, zoals speeltuinnetwerken.